

Almen sprogforståelse – hhx, august 2017

1. Identitet og formål

1.1. Identitet

Almen sprogforståelse udgør som del af grundforløbet en fælles basis for arbejdet med sprog og kommunikation i det merkantile gymnasium. Almen sprogforståelse har tre dimensioner: sproglig bevidsthed, sproglig analysefærdighed og sproglig udtryksfærdighed. Disse sider af forløbet er ligeværdige, betinger gensidigt hinanden og sikrer faglig dybde.

I forløbet arbejdes der med grammatiske, semantiske og pragmatiske synsvinkler på tekster både receptivt og produktivt i et alment, sproghistorisk, internationalt og erhvervsorienteret perspektiv.

Almen sprogforståelse er et forløb, hvori alle sprogfag i det merkantile gymnasium samarbejder om fælles kernestof, herunder det udvidede tekstbegreb.

1.2. Formål

Formålet med almen sprogforståelse er at styrke elevernes teoretiske sprogforståelse og deres færdigheder i at analysere tekster med brug af relevant faglig terminologi. Gennem arbejdet med tekster i både almene, faglige og erhvervsorienterede sammenhænge er formålet endvidere at træne elevernes sproglige og kommunikative kompetencer på dansk og på fremmedsprog.

Gennem arbejdet med sprog og kommunikation i en virkelighedsnær kontekst bidrager almen sprogforståelse i form af viden og kundskaber til elevernes almene dannelse, udviklingen af deres studiekompetencer, herunder kendskab til strategier for sprogtilegnelse, og til udviklingen af deres kommunikative kompetencer i et globaliseret erhvervsliv.

Almen sprogforståelse medvirker endelig til at kvalificere et aktivt tilvalg af de sproglige studieretninger og til at styrke elevernes karrierekompetence inden for sprog og kommunikation.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1. Faglige mål

Eleverne skal kunne:

- anvende viden om sprog til at kunne kommunikere hensigtsmæssigt i nationale og internationale, herunder erhvervsmæssige, sammenhænge
- demonstrere viden om forskellige verbale og non-verbale kommunikationssituationer
- anvende viden om grammatik, semantik og pragmatik i arbejdet med tekster på dansk og de fremmedsprog, de møder i gymnasiet
- identificere sætningstyper og gennemføre en syntaktisk analyse på dansk og de fremmedsprog, de møder i gymnasiet, med anvendelse af faglig terminologi
- demonstrere kendskab til karakteristiske træk ved sprog brugt i private, faglige og professionelle sammenhænge
- identificere forskelle og ligheder mellem dansk og de fremmedsprog, de møder i gymnasiet, med inddragelse af sproghistorisk viden
- anvende forskellige strategier til indlæring af fremmedsprog
- anvende elementær viden om sproghandlinger og kommunikationsteori i arbejdet med tekster både receptivt og produktivt i såvel almene som faglige sammenhænge
- demonstrere genre- og mediebevidst formidling
- anvende faglige opslagsværker og hjælpemidler hensigtsmæssigt i arbejdet med sprog.

2.2. Fagligt indhold

Gennem det faglige indhold skal eleverne opnå faglig fordybelse, viden og kundskaber.

Det faglige indhold er:

- sproglig praksis, herunder tale og skrift
- sprogets udtryks- og indholdsside
- elementær kommunikationsteori

- verbal og non-verbal kommunikation
- genrebevidst formidling
- sproghandlinger
- sprog brugt i private, faglige og professionelle sammenhænge
- grammatisk terminologi og analysefærdighed
- elementær sproghistorie
- sprog og nationalitet samt sprog i en globaliseret verden
- faglige opslagsværker og hjælpemidler
- strategier for sprogtilegnelse.

2.3. Omfang

Det forventede omfang af fagligt stof er normalt svarende til 50-100 sider.

3. Tilrettelæggelse

3.1. Didaktiske principper

Undervisningen i almen sprogforståelse tilrettelægges i et samarbejde mellem dansk og fremmedsprog. Det skal ved tilrettelæggelsen sikres, at hele forløbet i almen sprogforståelse er sammenhængende i forhold til forløbets faglige mål og indhold.

Temaerne fra almen sprogforståelse tages løbende op i undervisningen i dansk og de andre sprog, som alle er lige forpligtede på, at undervisningen i almen sprogforståelse integreres i den øvrige sprogundervisning, også efter grundforløbets afslutning.

Undervisningen i de tre dimensioner: sproglig bevidsthed, sproglig analysefærdighed og sproglig udtryksfærdighed integreres, så almen sprogforståelse fremstår som en helhed. Tilrettelæggelsen skal sikre, at konkrete og virkelighedsnære eksempler på sprog og kommunikation danner udgangspunkt for arbejdet med teoretisk sprogforståelse, sproglig analysefærdighed og udtryksfærdighed.

3.2. Arbejdsformer

Undervisningen skal tilrettelægges med variation og progression i valget af arbejdsformer, så eleverne udvikler såvel deres sproglige bevidsthed som deres sproglige analysefærdighed og sproglige udtryksfærdighed. Undervisningen tilrettelægges således med henblik på at fremme elevernes sproglige iagttagelsesevne og generelle bevidsthed om sproglige normer og variationer, så deres evne til at kommunikere hensigtsmæssigt og sprogligt korrekt styrkes.

Den mundtlige og skriftlige dimension integreres, så den understøtter en udvikling af elevernes formidlingsmæssige kompetencer i forskellige kommunikationssituationer. Der arbejdes med både induktive og deduktive arbejdsformer samt med oversigtsmateriale og forskellige opgavetyper, der tilgodeser de faglige mål og det faglige indhold.

4. Evaluering

4.1. Løbende evaluering

Forløbet indledes med en screening af elevernes sproglige forudsætninger med hensyn til deres sproglige bevidsthed og analysefærdighed. Her kortlægges elevernes grundlæggende kendskab til ordklasser, bøjningsformer og sætningsanalyse samt til genrer og afsender-modtagerforhold.

Der foretages løbende evaluering, der giver anvisninger på, hvordan eleven kan forbedre sig. Undervejs i forløbet testes elevernes udbytte.

4.2. Intern prøve

Der afholdes en intern prøve, der dækker de faglige mål og det faglige indhold. Prøven afvikles i forbindelse med afslutningen af grundforløbet.

Eleverne prøves individuelt i deres sproglige bevidsthed, sproglige analysefærdighed og udtryksfærdighed på dansk og på et eller flere fremmedsprog, herunder i:

- ordklasser og bøjningsformer
- syntaktisk analyse
- sprogets udtryks- og indholdsside
- sproglige iagttagelser i tekster
- sproghandlinger
- elementær kommunikationsanalyse
- elementær viden om sproghistorie

- genre- og mediebevidst formidling
- anvendelse af sprogfaglige opslagsværker og hjælpemidler.

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad elevens præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i pkt. 2.1. Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering.